

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА В ОСВІТІ

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Адміністративний менеджменті

Кафедра

Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Вибіркова

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Гура Тетяна Віталіївна

Tetiana.Hura@khp.edu.ua

Професор НТУ «ХПІ» кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім акад.І.А.Зязюна

Автор та співавтор понад 300 наукових та науково-методичних праць.

Провідний лектор з дисципліни: «Соціальна робота та психологічна служба», «Психологія лідерства в бізнесі», "Психологія бізнесу та підприємництва», «Вступ до спеціальності». «Геронтопсихологія»,

«Психологія емоційного інтелекту». Має 9 свідоцтв про реєстрацію

авторського права на твір. Член Української Асоціації організаційних

психологів та психологів праці. Досвід роботи у вищій школі – 28 років.

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/>

Загальна інформація

Анотація

Психологія лідерства в освіті спрямована на ефективне формування і розвиток лідерських якостей студентів і прояв лідерства в освітній діяльності педагога. Вивчаючи дисципліну, студенти набувають практичних вмінь використання отриманих знань та умінь керування людьми в процесі професійної діяльності...

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни "Психологія лідерства в освіті" полягає у наданні студентам систематизованих знань із теоретичних засад лідерства та у формуванні практичних вмінь з розвитку лідерських якостей фахівця та їх успішного застосування у відносинах з людьми та ефективного впливу на них в процесі професійної діяльності

Формат занять

Лекції, індивідуальне завдання, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК08. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; працювати в міжнародному контексті.

ЗК09. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском.

Результати навчання

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РН13. Уміти ініціювати, розробляти та впроваджувати інновації на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): денна форма: лекції – 32 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.; заочна форма: лекції – 16 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 96 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно знати: », "Світоглядні засади управлінської діяльності", "Глобалізація і політика національної безпеки", "Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На лекційних заняттях використовуються: розповідь, пояснення, демонстрація, дискусія.

На практичних заняттях студенти виконують групові та індивідуальні завдання.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – бесіда, дискусія, лекція, робота з книгою; наочні – ілюстрація практичними прикладами, презентація; ігрові – рольові, ділові ігри; документальні – робота з документами, аналіз, складання документів; інтерактивні – підбір та обговорення відеоматеріалів, кейсів, виступи-презентації; самостійні – опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури; дослідницькі – теоретичний аналіз наукових джерел, емпіричне дослідження. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Навчальні матеріали доступні студентам на сайті <http://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/>

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. 1. Природа і сутність лідерства

Обставини, що зумовлюють потреби суспільства в лідерах. Сутність і особливості лідерства

Тема 1. 2. Природа і сутність лідерства

Лідерство педагога як чинник якості освіти. Виявлення серед студентів потенційних лідерів

Тема 2.1. Психологічні аспекти феномену лідерства

Спільне й відмінності між керівництвом і лідерством. Лідерство як індивідуально-соціальне явище

Тема 2.2 Психологічні аспекти феномену лідерства

Вимоги до лідера як особистості та професіонала. Динаміка психологічних процесів формування лідера

Тема 3. Загальна і комунікативна культура лідера

Сенс інтелігентності лідера. Прояви інтелігентності лідера в процесі його спілкування з людьми.

Тема 3.2 Загальна і комунікативна культура лідера

Реалізація культуротвірного потенціалу спілкування. Основні аспекти педагогічного спілкування і розвиток лідерства

Тема 4.1 Життєво-ціннісний сенс лідерства в освіті

Сутність цінностей освіти і їх змістовний аспект. Цінності освіти як чинник формування цінностей лідерства.

Тема 4.2 Життєво-ціннісний сенс лідерства в освіті.

Загальна структура цінностей освіти і цінностей педагогічної діяльності

Тема 5.1. Соціокультурний простір як середовище розвитку лідерства в освіті

Роль соціокультурного простору в розвитку інтелігентності лідера. Взаємодія лідерства педагога і студента.

Тема 5.2. Соціокультурний простір як середовище розвитку лідерства в освіті .

Лідерство в умовах війни

Тема 6.1 Освіченість, вихованість і культура як атрибути лідерства

Роль освіченості й культури в ефективності лідерського впливу. Визначення цілей, змісту й характеру загальної освіти майбутнього фахівця-лідера.

Тема 6. 2 Освіченість, вихованість і культура як атрибути лідерства

Загальна структура освіченості. Управління освіченістю як ресурсом лідерства

Тема 7.1' Розвиток лідерських якостей студента

Умови успішної діяльності лідера. Стили лідерства.

Тема 7.2 Розвиток лідерських якостей студента

Особливості делегування, притаманні різним стилям лідерства. Переваги і недоліки кожного стилю лідерства

Тема 8.1 Реалізація лідерського потенціалу

Люди з біхевіоральним типом лідерства. Люди з когнітивним типом лідерства.

Тема 8.2 Реалізація лідерського потенціалу

Люди з емоційним типом лідерства. Люди з міжособистісним типом лідерства

Теми практичних занять

Тема 1. 1. Потреба соціуму в лідерах

Визначення лідерів сучасного українського суспільства. Тест лідерських якостей та їх рівень у студентів.

Тема 1.2 Потреба соціуму в лідерах

Лідерство педагога як умова розвитку лідерства студентів

Тема 2. Характерні риси і якості особистості лідера-педагога. Загальна і професійно-управлінська культура лідера-педагога

Харизма як визначальна риса лідера. Особливості харизматичного лідерства

Приклади сучасних харизматичних лідерів.

Тема 3. Загальна і професійно-управлінська культура лідера-педагога

Сенс комунікативної культури лідера. Культуротвірна спрямованість педагогічного спілкування та її вплив на розвиток лідерської культури. Реалізація культуротвірного потенціалу спілкування. Комунікативний, інтерактивний та перцептивний аспекти педагогічного спілкування

Тема 4. 1 Розвиток лідерських якостей студента

Умови успішної професійної діяльності лідера. Основні стилі лідерства.

Тема 4,2. Розвиток лідерських якостей студента

Визначення власного стилю студента

Тема 5.1 Умови успішної реалізації лідерського потенціалу

Як стати лідером. Корекція характеру.

Тема 5.2 Умови успішної реалізації лідерського потенціалу

Вірність і відданість справі.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Самостійна робота студента включає в себе опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань (рефератів) з використанням методичних рекомендацій.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, підручники) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. (2020). Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава : ПУЕТ. 232 с.

2. Мафтин, Л. (2021). Психологія освітнього менеджменту: навчально-методичний посібник. Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. URL:

https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1552/2021_Maftyn_Psycholog_posib.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Додаткова література:

3. Дистанційний курс для слухачів магістерської програми з педагогіки вищої школи (2018). Харків: ФЛ-П Черняк Л. 0.94 с.

4. Клочко, А. О. (2021). Лідерство як модель ефективного управління освітньою організацією. У В. Р. Міляєва (Ред.), Освітнє лідерство: від теорії до практики: монографія (сс. 47–59). Київський університет імені Бориса Грінченка. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659>

5. Стандарт вищої освіти України. Рівень вищої освіти другий (магістерський). Галузь знань 01. Освіта/педагогіка. Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки. Видання офіційне. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2021.

6. Burke, J. (2020). Positive Psychology and School Leadership: The New Science of Positive Educational Leadership. NOVA. URL: <https://doi.org/10.52305/MQVH3498>

7. Lucco, Joseph. (2020). How Positive Psychology Improves the Workplace. URL: <https://www.clearpointstrategy.com/positive-psychology-improves-workplace-2/>

8. Valène, Jouany. (2022, November 14). What Are The Top 24 Leadership Skills That Make a Great Leader? Haiilo. URL: <https://haiilo.com/blog/what-are-the-top-leadership-skills-that-make-a-great-leader/>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%).

Залік : письмове завдання -3 завдання :(2 – теоретичні, 1- практичне).

Поточне оцінювання: оцінювання рефератів, результатів емпіричних досліджень, виконання завдань самостійної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри

Ніна ПІДБУЦЬКА

12.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП

Віталій КРУГЛОВ

28.06.2024

